

Oponentský posudek bakalářské práce

Autor: **Jitka Pišlová**

Název: **Možnosti logoterapie při hospicovém doprovázení umírajících**

Autorka se pokusila v poměrně rozsáhlé bakalářské práci (55 s.) popsat metodu logoterapie a navrhnout pro některé oblasti doprovázení umírajících aplikaci této metody, a to na základě vlastního průzkumu provedeného v jednom z hospiců. Jedním z cílů práce je „upozornit na možnost využití tohoto učení (logoterapie) zejména v oblasti duchovní péče o specifickou skupinu nevyлéčitelně nemocných“ (s. 6).

Práce má pět částí. První dvě se zabývají otázkami thanatologie a hospicové péče (8-27), další část pojednává o logoterapii, čtvrtá část (1.4.) obsahuje některé momenty logoterapie, které se autorce zdají vhodné pro využití v práci s umírajícími pacienty. Poslední část obsahuje šetření, které autorka provedla mezi personálem Hospice sv. Lazara v Plzni.

Téma práce je velmi zajímavé a komplexní, proto by jeho podrobné zpracování zdaleka přesáhlo rámec bakalářské práce. S ohledem na možnosti bakalářské práce zpracovala autorka téma samostatně, pečlivě a kreativně. Snažila se splnit konkrétní cíle (uvedeny na s. 6), kterých by bylo možné plně dosáhnout až po experimentální aplikaci logoterapie v některém hospici. Proto výsledky, které autorka uvádí v závěrečných oddílech své práce (s. 50-54) mohou být použity spíše jako nepřímý podnět, než jako přímý argument. Tím narážíme na limity možnosti dosažení stanovených cílů.

Části práce věnované thanatologii a hospicové péči jsou velmi přehledné a čtivé. V nich se autorce podařilo stručně a výstižně nastínit stanovená témata. Část práce věnovaná logoterapii je velmi hutná – autorka se v ní snažila co nejlépe přiblížit podstatu a hlavní myšlenky logoterapie. Jak z obsahu, tak ze způsobu podání i seznamu literatury je vidět, že autorka pracovala převážně s druhotnými prameny, což ovlivnilo negativně vypovídací sílu jejích tvrzení. Bylo by vhodné, kdyby autorka mohla v rámci obhajoby o podrobněji pohovořit o některých aspektech logoterapie. V rámci stručného popisu jakékoli komplikované metody je totiž autor nucen vyjadřovat se ve zkratce. Pokud nadto používá převážně sekundární prameny, není jisté, zda mohl vůbec proniknout k podstatě věci.

Zdá se, že autorka objevila oblast, která si zasluhuje větší pozornosti. Pokud by se logoterapie kvalifikovaně používala při doprovázení umírajících, byla by pravděpodobně velikou pomocí. I z výsledků šetření je ovšem patrné, že logoterapeutický – nebo i jiný – přístup, který směřuje k zamýšlení nad smyslem lidského bytí a konání, by měl být kvalifikovaně uplatňován hlavně v supervizi personálu, příp. v rozhovorech s příbuznými. V tomto smyslu bych pak chápal jako přijatelné tvrzení autorky o tom, že pouhé seznámení s principy logoterapie mohou mít pozitivní výsledky sjednání s pacienty (s. 38).

Z šetření vyplývá, že personál hospice má trochu mlhavé představy o rozdělení kompetencí duchovního a psychologa. Totéž se odráží i v uvedené práci: ačkoli se poukazuje na potřebu duchovních v hospici, zdá se, jako by mohli být přínosem jenom pro tzv. „věřící“, zatímco ostatní „potřebují psychologa“, v tomto konkrétním případě logoterapeuta. Tuto nejasnost je možné zmírnit studiem a aplikací těch oddílů pastorální teologie, které pojednávají o pastoraaci nemocných, příp. o pastorální psychologii.

Po stránce formální považují práci za dobrou, i když se v ní objevují nedůslednosti v citacích. Po stránce jazykové je práce čtivá a prakticky bez chyb. Po stránce obsahové ji považují – přes uvedené námítky – za velmi přínosnou a zajímavou a doporučují ji k obhajobě. Jako oponent navrhuji ocenit předloženou práci známkou *výborně*.

Benediktbeuern, 30. 8. 2005

Mgr. Michál Kaplánek, Th. D.